

ים

ידיעון תכנית ימית לישראל, פברואר 2015

החודש האחרון היה עמוס פעילויות ופורה מאוד. לאחר פרסום דו"ח שלב א', ולקראת פרסומו של דו"ח שלב ב', קיימנו שני מפגשים חשובים, בהם דנו עם יועצי התכנית ועם בעלי העניין על פיתוח אמצעי המדיניות למטרות התכנית, אשר ינותחו ויוצגו בהרחבה במסגרת שלב ג'.

מפגש היועצים המקצועיים

בתאריך 4.2.2015 התקיים בטכניון מפגש יועצים בנוכחות הוועדה המייעצת. מטרת המפגש הייתה הצגת ההתקדמות בפיתוח אמצעי מדיניות, חלופות מרחביות ומידע מבוקש. במהלך המפגש הציגו היועצים את אמצעי המדיניות לכל אחת מ-12 המטרות שגובשו, ובסיום הוצג ניתוח ראשוני של המרחב הימי לקראת פיתוח חלופות מרחביות לתכנית הימית. רשימת המטרות והצעת פיתוח אמצעי המדיניות התואמים כפי שהוצגו במפגש (כולל קישורים למצגות באתר התכנית):

<u>שימוש במרחב הימי כתחליף לשימושים יבשתיים באופן זהיר ובר-קיימא</u>	.7	<u>שיפור המשילות במרחב הימי</u>	1.
<u>שילוב שיקולי ביטחון בתכנון המרחב הימי ובניהולו</u>	.8	<u>קידום הידע המדעי ופיתוח מתמשך של המידע הימי והנגשתו</u>	2.
<u>היערכות להשפעות שינוי האקלים על המרחב הימי והחופי</u>	.9	<u>הגנה, שימור ושיקום של הסביבה הימית</u>	3.
<u>מיסוד מעמדו של הים כמרחב ציבורי ופיתוח שימושים לרווחת הציבור</u>	.10	<u>פיתוח מקורות אנרגיה במרחב הימי וניצולם המושכל והזהיר</u>	4.
<u>גילוי, שמירה וטיפוח של המורשת והתרבות האצורות במרחב הימי</u>	.11	<u>פיתוח הספנות והנמלים</u>	5.
<u>פיתוח תפקידו של הים כגשר וכהזדמנות לשיתוף פעולה בין-לאומי</u>	.12	<u>פיתוח בר-קיימא של מקורות מזון מהים</u>	6.

למצגת הפתיחה של פרופ' שמאי אסיף

ראוי לציין כי בהתאם לתהליך התכנון, כל שלב בתכנון עובר מספר סבבי התייחסות בין הוועדה המייעצת, היועצים ובעלי העניין, כך שהחומרים המוצגים בקישורים בטבלה זו הם תוצרי ביניים של תהליך העבודה ואינם התוצר הסופי שיוצג בדוח שלב ג'.

מפגש בעלי העניין בנושא פיתוח אמצעי מדיניות

בהמשך למפגש היועצים, בתאריך 16.2.2015 מפגש עם בעלי העניין של התכנית. המפגש היה מוצלח מאוד והשתתפו בו נציגים ממשרדי הממשלה, רשויות, גופים פרטיים ועמותות סביבה. תרומתם של בעלי העניין מהווה חלק מרכזי בתהליך העבודה על התכנית, וההערות שהועלו במהלך המפגש יוטמעו בתוצרי העבודה בעתיד. בהזדמנות זו אנו מבקשים להודות לכל המשתתפים, ולהזכיר כי כל החומרים נמצאים באתר התכנית. למעקב שוטף אחר הפעילות ניתן לעקוב אחרינו גם בפייסבוק.

חזון תכנית ימית לישראל

הנוסח הסופי של חזון תכנית ימית לישראל יפורסם בדוח שלב ב', אך כחלק מתפיסת התכנון, אנו שמחים להציג טיוטא מתקדמת של חזון התכנית לציבור בישראל ולבעלי העניין בפרט, במטרה ליצור תכנון משתף ושקוף.

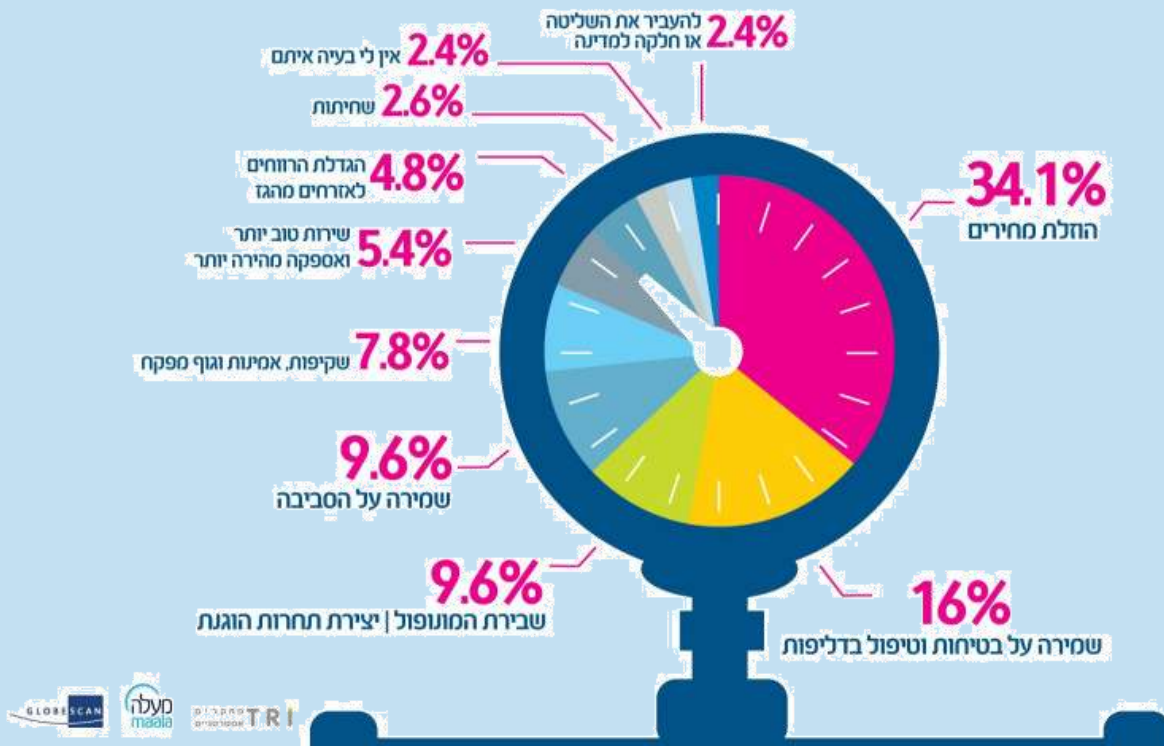
"המרחב הימי של ישראל יהיה מרכיב מרכזי בשגשוג הכלכלי, בחוסן הסביבתי ובפיתוח החברתי-תרבותי של המדינה, לרווחת תושביה ובאיה לדורות. זאת, באמצעות יישום משילות מתכללת, מאזנת-אקולוגית ומשתפת, שימוש בר-קיימא במשאבי הים, טיפוח ערכי הטבע, הנוף והמורשת האצורים בו, קידום המחקר והידע הימיים, מימוש אחריות בין-לאומית ושיתוף פעולה אזורי."

תמונות מתוך מפגשי היועצים (למעלה) ובעלי העניין (למטה) בנושא אמצעי מדיניות (צילום: אלעד שוחט)

34.1% מהציבור בישראל חושב שהחזלת מחירים היא הנושא החשוב ביותר שיש לטפל בו במגזר הגז והאנרגיה. כך עולה מסקר GlobScan Radar העולמי של חברת GlobScan, המנתח מגמות דעת קהל הנוגעות למגזר העסקי. הבדיקה מתבצעת אחת לשנה ב-20-30 מדינות. זו השנה השנייה שארגון 'מעלה' מזמין את ביצוע הסקר גם בישראל. מבצעי הסקר בישראל הם 'רותם TRI מחקרים אסטרטגיים', והוא מועבר בהתאם לבסיס השאלות ולשיטות המחקר העולמיות. הסקר נערך בקרב מדגם של 1,000 איש המייצג את האוכלוסייה הבוגרת במדינת ישראל, ובוצע במהלך חודש ינואר 2015. תוצאות הסקר המלאות יתפרסמו בפורום מעלה ב-23.3.2015, ובינתיים ניתן לצפות ב**תוצאות ראשוניות של הסקר**, שעיקרן מוצג כאן:

מהו לדעתך הנושא החשוב ביותר בו יש לטפל בסקטור הגז והאנרגיה?

הוועדה לשמירה על הסביבה החופית (ולחוף) אישרה את **תכנית המתאר לעתלית** בתנאים מסוימים. תכנית זו (303-0161620) כוללת תוספת של 878 יחידות דיור ביישוב, תוך שמירה על ערכי טבע ונוף והמרחב הפתוח, שימור אתרי מורשת ועוד. התכנית, שעדיין לא הופקדה, הוכנה ביזמה ובמימון של מנהל התכנון במשרד הפנים. היא מציעה דגם מיוחד של "יישוב פארק", שבמסגרתו יוקם פארק עתלית שיכלול ברכות מלח, רכסי כורכר, חופים, נחלים, אתרי מורשת וארכאולוגיה, שיאוגדו יחד ויפותחו לרווחת האוכלוסייה. אפשר לצפות במסמכי התכנית ובפרטים על אודות מצב הטיפול בה באתר [מנהל התכנון](#).

בסוף חודש ינואר נערך תרגיל לטיפול בזיהום ים בשמן בחופי הרצליה כחלק מהתכנית הלאומית בנושא זה. ייחודו של תרגיל זה בהרצליה הוא בכך שלראשונה הוא נערך בהשתתפות ראש העירייה ונציגי אגפים רבים לצד נציגי אגף ים וחופים של המשרד להגנת הסביבה.

מחקר שנערך באחרונה על ידי פרופ' סלעית קרק, פרופ' נעם לוי וד"ר ערן ברקוביץ', השתמש בכלים תומכי החלטות על מנת לבחון אלטרנטיבות שונות לקביעת מיקומם במרחב הימי של אזורים ימיים מוגנים בתחום המים הכלכליים של ישראל. את סיכום המחקר והמסקנות שעלו ממנו ניתן [לקרוא כאן](#).

בתאריך 18.1.2015 **נצפה לווייתן** באורך 12 מטרים מול חופי ישראל. הלווייתן נצפה מול חופי הרצליה ותל-אביב, ולאחר מכן בדרכו דרומה מול נמל יפו בעומק של 6-10 מטרים ומול בת ים. מידע ופרטים נוספים על יונקים ימיים בישראל ניתן למצוא ב**מחמל"י** (מרכז חקר, מידע וסיוע ליונקים ימיים).

תכנון וניהול מרחבי ימי בעולם

הוועידה האירופית הימית השנתית תתקיים בתאריכים 28-29.5.2015 בפיראוס, יוון. השנה תתמקד הוועידה בחשיבות הנמלים והחופים כשערים לצמיחה ימית. ניתן להגיש לוועידה, שיהיו בה גם סדנאות ותערוכות, הצעות השתתפות שונות. למידע נוסף – [EUROPEAN MARITIME DAY](#).

משחק מנהלים בתכנון מרחבי ימי. משרד התשתיות והסביבה ההולנדי בשיתוף עם האוניברסיטה הטכנית של דלפט (Delft) ובשיתוף ICES (International Council for the Exploration of the Sea) הפיקו משחק מנהלים שמטרתו לדמות ולתרגל תהליך תכנון מרחבי ימי ומדיניות ימית. המשחק מתבצע בתמיכת מערכת ממוחשבת ועזרים מרחביים. למשחק המנהלים שתי גרסאות עד כה: האחת מתמקדת באינטראקציות בין בעלי עניין, והשנייה שמה דגש על תיאום בין-לאומי ופיתוח מדיניות ותכנון ימיים. למידע נוסף – [MSP Challenge](#).

איור מתוך משחק המנהלים. במשחק הדמיות תלת-ממדיות וניתוחי מפה מרחביים שונים.

ה-**WWF (World Wildlife Fund)** מערערים על דו"ח ממשלת אוסטרליה ל-**UNESCO** בנושא **מצב שונית המחסום הגדולה (Great Barrier Reef)**. לדברי הארגון, דו"ח ממשלת אוסטרליה מתעלם מהתדרדרות בריאותה של שונית האלמוגים הגדולה בעולם, ובייחוד ממצבם של ערכי מפתח ומורשת סביבתיים. הארגון נתלה בנתוני הממשלה האוסטרלית עצמה וכן במחקרים אקדמיים רבים.

למידע נוסף – [WWF Australia](#).

מדינת ניו יורק פרסמה גרסת טיוטה של התכנית הימית שלה, Marine Action Plan, להתייחסות הציבור. מובילי התכנית הם המחלקה לשימור סביבתי ומחלקת המדינה בניו יורק. פרסום טיוטה זו ומתן האפשרות להגיב עליה בכתב ובסדרת מפגשים מבטאים את מחויבותה לאחת מארבע מטרות התכנית: "הנעת הציבור להשתתפות בקבלת החלטות ובניהול הים". בתכנית הוטמעו עקרונות מגישת ה-EBM – ניהול מבוסס מערכות אקולוגיות.

קישור לאתר התכנית – [New York Ocean Action Plan](#).

קישור לטיוטת התכנית כפי שהוגשה לציבור – [DRAFT \(v14.13 as of 1-14-2015\)](#).